

1 Ungdom og Fritid mener 2025-2027

2 Dette dokumentet er strukturert som et oppslagsverk, og viser hva Ungdom og Fritid mener om ulike
3 tema. Alle tema og saksområder som berører eller opptar Ungdom og Fritid skal være dekket. Nye
4 temaer kan bli aktuelle i løpet av perioden. Nye uttalelser vedtas da av sentralstyret.

5	Rettigheter	3
6	Barnekonvensjonen.....	3
7	Barnevernreformen.....	3
8	Retten til lek og fritid.....	3
9	Rammevilkår for fritidsklubbfeltet	4
10	Lovfesting	4
11	Ikke god nok tilgang på fritidsklubber	4
12	Fritidserklæringen	4
13	Stillingssituasjon i kommunene.....	5
14	Kvalitetssikring	5
15	Fritidsklubb – ett samlenende begrep for feltet	5
16	Kvalitetskriteriene	5
17	Politiattest	6
18	Profesjonelt ungdomsarbeid	6
19	Barne- og ungdomsarbeiderfaget	6
20	Kompetanse.....	6
21	Fritidsklubben som lokalt ressurscenter	7
22	Lokalt ressurscenter	7
23	Tverrfaglighet	7
24	Uformell og ikke-formell læring	8
25	Egenorganisert aktivitet	8
26	Samskaping.....	8
27	Folkehelse.....	9
28	Frivillighet	9
29	Fritidsklubbene som inkluderende arena for alle	9
30	Psykisk helse.....	9
31	Fritidsklubbene som helseforebyggende arena.....	10
32	Mangfold	11
33	Ungdom med funksjonshindringer på klubb.....	11
34	Kjønn og seksualitet	11

35	Mobbing	12
36	Ensomhet.....	12
37	Rasisme.....	12
38	Barn som vokser opp i familier med vedvarende lavinntekt	12
39	Rus	13
40	Ungdomstiden	13
41	Ungdomstiden	13
42	Ungdomskriminalitet.....	14
43	Ungdomsdemokrati	14
44	Medvirkning	14
45	Ungdomsdemokrati.....	14
46	Ungdomsråd.....	15
47	Skole og utdanning	15
48	Stemmerett	15
49	Klubben som den største kulturarena for ungdom	16
50	Ungdomskultur.....	16
51	Datakultur.....	16
52	Behovet for tilgjengelige møteplasser	16
53	Trygge ungdomsarbeidere	17
54	Internasjonalt	17
55	Internasjonalt samarbeid	17
56	Internasjonale rammeverk og ungdomsarbeid.....	17
57	Bærekraft	18
58	Bærekraftsmålene	18
59	Klima og miljø	18
60		
61		
62		
63		

64 Rettigheter

65

66 Barnekonvensjonen

67 Barnekonvensjonen er det viktigste dokumentet for en lovmessig forankring av fritidsklubber og
68 ungdomshus. De mest relevante artiklene for fritidsklubbfeltet er: artikkel 12, *alle barn har rett til å si*
69 *sin mening og deres mening skal bli tatt på alvor*, artikkel 31, *alle barn har rett til hvile, lek og fritid,*
70 *og til å delta i kunst og kulturliv.* I 2011 vedtok FN en tilleggsprotokoll til barnekonvensjonen som gir
71 barn rett til å klage på brudd på barnekonvensjonen. Våren 2022 behandlet Stortinget et
72 representantforslag om at Norge skulle slutte seg til denne, forslaget ble ikke vedtatt.

73 **Vi mener** at Norge må slutte seg til barnekonvensjonens tilleggsprotokoll.

74 **Vi mener** fritidsklubben er en nøkkelarena for å kunne utøve rettighetene i artikkel 12 og 31 i praksis.

75 **Vi mener at** barn og ungdom må bevisstgjøres sine rettigheter i samfunnet, og myndiggjøres til å bli
76 aktive medborgere. Dette er en del av fritidsklubbenes samfunnsansvar. Ungdommens interesser må
77 sikres gjennom å gi dem reell innflytelse, og klubbene må bistå ungdommene slik at de får sin
78 stemme hørt.

79

80 Barnevernreformen

81 Barnevernsreformen trådte i kraft 1.1.2022. Den flytter mer ansvar til kommunene på
82 barnevernsområdet og innebærer blant annet at kommunene har fått økt finansieringsansvar for
83 barnevernets tjenester. Et av målene med reformen er at kommunene skal styrke arbeidet med tidlig
84 innsats og forebygging i hele oppvekstsektoren.

85 **Vi mener** at klubb er et godt tiltak for tidlig innsats og at ungdomsarbeidere driver "stille
86 forebygging".

87

88 Retten til lek og fritid

89 Alle barn og unge skal ha muligheten til å delta i kunst og kulturliv, lek, hvile og fritid. Dette er en rett
90 de har etter Barnekonvensjonens artikkel 31. For å få til dette er det viktig å se på sammenhengen av
91 alle barrierene for deltakelse, ikke kun økonomi som den eneste barrieren som hindrer deltakelse. En
92 av dagens hovedutfordringer er at aktiviteter som tilbys ikke oppleves som relevant, eller er
93 organisert på en måte som ikke er ønsket fra barn og unge selv eller er tilrettelagt slik at alle
94 ungdommer kan delta uavhengig av funksjonshindring. Det er derfor viktig at fritidsaktiviteter for
95 barn og unge rommer barn og unges rett til medvirkning. Fritidserklæringen sier at alle barn og unge
96 skal få delta i fritidsaktiviteter med andre.

97 **Vi mener at** er fritidsklubber er den fritidsaktiviteten med lavest barrierer for deltakelse, men ifølge
98 barn og unge selv og utregninger gjort i rammeverk viser at det mangler rundt 300 fritidsklubber.
99 Fritidsklubber må ses på som det offentliges sikring av barn og ungdoms rett til lek og fritid. Derfor
100 må det satses på denne nasjonale strukturen gjennom å sikre rammevilkårene til feltet gjennom
101 kommunale og statlige midler.

102

103 Rammevilkår for fritidsklubbfeltet

104

105 Lovfesting

106 Fritidsklubber og andre åpne møteplasser for ungdom er et kommunalt ansvar. Fritidsklubbene
107 utgjør, sammen med kulturskolene og bibliotekene den lokale kulturelle grunnmuren, det offentliges
108 egen oppfølging av Barnekonvensjonens artikkel 31 – alle barn og unge har rett til lek og fritid.
109 Fritidsklubbene og det lokale ungdomsarbeidet er ikke en lovpålagt oppgave, hvilket krever at
110 kommunen selv må finne rom til å bruke frie inntekter til å finansiere ungdomsarbeidet. Mangel på
111 lovfesting fører i dag til stor mangel på fritidsklubber, samt betydelig usikkerhet og ustabilitet når
112 tilbudet årlig står ovenfor å prioriteres vekk i stramme kommunale budsjetter. Med mangel på
113 lovfesting blir det offentliges egen oppfølging av Barnekonvensjonen en tilfeldighet snarere enn en
114 rettighet.

115

116 **Vi mener** det må lovfestes at alle kommuner må sørge for at barn og unge har tilgang til en
117 fritidsklubb i sitt nærmiljø. En lovfesting må definere retten til et fritidstilbud, si noe om kvalitet-,
118 kompetanse- og ressursbehovet, og fastslå ungdoms rett til deltakelse og medvirkning. Møteplassene
119 må være tilpasset alle barns funksjonsevne.

120

121 Ikke god nok tilgang på fritidsklubber

122 Hvilket tilbud du har tilgang til skal ikke være avhengig av hvor du bor. I 2022 var det 673
123 kommunale fritidssentre i Norge. Ungdom og Fritid har per 2024 ca. 700 medlemsklubber over hele
124 landet. Dersom ungdom skal ha tilgang på en fritidsklubb i sitt nærmiljø, forstått som sin
125 ungdomsskolekrets, bør det totalt være 1 042 fritidsklubber i landet. Det innebærer etablering av
126 369 nye fritidsklubber i årene fremover. Mannsutvalget i sin NOU 2024:8 Likestillingens neste steg
127 regnet på kostandene ved å etablere 369 nye fritidsklubber. Deres utregning viser at det vil koste
128 omtrent 1 135 millioner kroner å finansiere 1 042 fritidsklubber i året dersom driften holdes på
129 dagens nivå. Dersom en tar høyde for merbehovet som klubbene melder om, vil det vil koste
130 omtrent 2 490 millioner kroner.

131

132 **Vi mener** at alle barn og unge i Norge må sikres tilgjengeligheten til en fritidsklubb for alle barn og
133 unge uansett hvor de bor. Dette sikres best ved at det er en fritidsklubb i hver ungdomsskole sone.

134

135 Fritidserklæringen

136 Ungdom og Fritid har skrevet under på Fritidserklæringen. Den forplikter oss til å jobbe for at alle
137 barn og unge skal få delta i minst én fritidsaktivitet sammen med andre. Fritidsklubbene treffer barn
138 og unge som opplever barrierer for deltakelse i andre fritidsaktiviteter. Ungdom med svake sosiale
139 relasjoner, ungdom fra lavinntektsfamilier og ungdom med minoritetsbakgrunn bruker
140 fritidsklubbene, og finner på den måten en trygg fritidsarena de har tilgang til på lik linje med alle
141 andre.

142

143 **Vi mener** en styrking av kommunale fritidsklubber som en nasjonal struktur, er et godt virkemiddel
144 for å realisere målet med fritidserklæringen.

145

146

147 Stillings situasjon i kommunene

148 Kompetente ansatte er avgjørende for kvaliteten i fritidsklubbene. Klubbansatte har varierende
149 bakgrunn, men felles for dem er engasjementet for ungdom og deres vilje til å prioritere klubbens
150 behov. Antall ansatte er kritisk for tilbudets kvalitet, men utviklingen har vært negativ: Fra et
151 gjennomsnitt på 2,9 årsverk per klubb på 2000-tallet er tallet i dag redusert til 1,4 årsverk.
152 Klubbundersøkelsen 2023 viser store forskjeller: 10 % av klubbene har ingen lønnede årsverk, mens
153 71 % rapporterer at begrensede personalressurser hindrer dem i å tilby ønskede aktiviteter.
154 Marginale bemanningsressurser går ut over klubbens evne til å være et trygt sted for unge som
155 trenger voksenkontakt, og svekker klubbens mulighet til å ivareta ulike deltakergrupper.

156 **Vi mener** De ansatte må også få betalt for relevant høyere utdanning uavhengig av om det er krav
157 om høyere utdanning i stillingen.

158 **Vi mener** KS, Fagforbundet og Ungdom og Fritid bør samarbeide om å utvikle en bemanningsnorm
159 for fritidsklubbfeltet.

160 **Vi mener** kommuner må organisere sitt fritidsklubbtilbud på en måte som gir klubbansatte hele
161 stillinger dersom de ønsker dette.

162 Kvalitetssikring

163

164 Fritidsklubb – ett samlende begrep for feltet

165 Fritidsklubber, ungdomshus, skatehaller, ungdomskafeer, kulturhus for ungdom og lignende. Samlet
166 sett utgjør dette et mangfold av åpne møteplasser for barn og ungdom. Det er møteplasser hvor man
167 kan komme sammen uten forpliktelser til oppmøtefrekvens eller betaling. Det er arenaer tilrettelagt
168 for å dyrke sosiale relasjoner mellom barn og ungdom og for å bygge trygge oppvekstmiljøer hvor
169 trygge profesjonelle ungdomsarbeidere har medvirkning som en bærebjelke og metodiske
170 tilnærming.

171 **Vi mener** at fritidsklubb skal brukes som samlebetegnelse for mangfoldet av åpne møteplasser for
172 barn og unge hvor det er trygge profesjonelle ungdomsarbeidere som bruker medvirkning som
173 metodisk tilnærming. Dette er for å kunne bygge enhet og en samlende forståelse av feltet både
174 innad og utad.

175 Kvalitetskriteriene

176 I samarbeid med Fagforbundet har Ungdom og Fritid utviklet kvalitetskriterier for fritidsklubber,
177 ungdomshus og andre åpne møteplasser for ungdom. Ved å utarbeide kvalitetskriterier for
178 fritidsklubber vil vi bidra til å profesjonalisere dette fagfeltet. Formålet med kvalitetskriteriene er å
179 stadfeste hva som kjennetegner det gode ungdomsarbeidet, i visshet om at kvalitet også må
180 defineres lokalt.

181 **Vi mener** at alle kommuner bør legge kvalitetskriteriene til grunn for sitt ungdomsarbeid på
182 fritidsklubber og andre åpne møteplasser.

183 Politiattest

184 Politiattest er et kriminalitetsforebyggende virkemiddel hvor opplysninger om enkeltpersoners
185 vandel (adferd, livsførsel) brukes til å utestenge dem fra bestemte stillinger, funksjoner, tillatelser,
186 oppgaver eller lignende som de ikke er egnet til. Hva som blir oppgitt i politiattesten, avhenger blant
187 annet av hva slags politiattest det er snakk om. En ordinær politiattest har noen begrensninger,
188 avhengig av når det straffbare forholdet fant sted, og hvor alvorlig forholdet er. En hovedgrunn til
189 kravet om politiattest, er å beskytte barn mot overgrep. Derfor kreves det i de aller fleste yrker hvor
190 en skal jobbe med barn og unge at en fremlegger politiattest. I mange fritidsklubber er dette også et
191 krav, men dette er per i dag ikke et krav for hos alle fritidsklubber.

192 **Vi mener** at det skal være et krav at alle ansatte og frivillige som er i kontakt med barn og unge i
193 fritidsklubb skal levere politiattest.

194
195 **Vi mener** at krav om politiattest for alle ansatte og frivillige som er i kontakt med barn og unge må
196 lovfestes.

197

198 Profesjonelt ungdomsarbeid

199 I dag er kvalitetsforskjellene på ulike fritidsklubber sprikende, og dette går dessverre utover barn og
200 unge. Kvalitet og forutsigbarhet i fritidsklubber er et offentlig ansvar.

201

202 **Vi mener** at lokale føringer må sikre at de ansattes profesjonalitet og yrkesutøvelse ivaretas, og at
203 det kreves politiattest av alle som skal jobbe med barn og unge.

204

205 Barne- og ungdomsarbeiderfaget

206 Ungdomsarbeid er et eget fag, og kompetansen som elevene tilegner seg må oppdateres i takt med
207 endringer i ungdomskulturen og i samfunnet. Ifølge Klubbundersøkelsen 2020 er 61% av
208 ungdomsarbeiderne som jobber i klubb utdannet i barne- og ungdomsarbeiderfaget.

209

210 **Vi mener** at barne- og ungdomsarbeiderfaget på videregående skole i større grad bør fokusere på
211 ungdomsarbeid.

212

213 Kompetanse

214 I mai 2017 kom Europarådet med sin anbefaling på ungdomsarbeid. Her anbefales det blant annet at
215 det utvikles et rammeverk for utdanning av ungdomsarbeidere. Ved å styrke klubbfeltet ved å gi
216 ungdomsarbeiderne viktig kompetanse, i tråd med kvalitetskriteriene og Europarådets tilråding om
217 ungdomsarbeid, kan det helsefremmende og forebyggende tiltaket klubb allerede er, bidra til god
218 psykisk helse blant enda flere barn og unge. For å styrke hele oppvekstsektoren må ikke
219 ungdomsarbeideren glemmes når man innfører kompetansehevingstiltak.

220

221

222

223

224

225 **Vi mener** at utdanningsinstitusjoner i større grad bør utnytte fritidsklubbens mulighet til å være en
226 utdanningsarena for lærlinger, studenter og andre med behov for kvalifisering til arbeidslivet.»

227

228 **Vi mener** at det må etableres et utdanningsløp i ungdoms- og fritidspedagogikk, med en
229 bachelorutdanning og en varig videreutdanning.

230

231 **Vi mener** at Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) må gis mandat til å godkjenne kurs for
232 ungdomsarbeidere, og på den måten sertifisere ungdomsarbeidernes uformelle kompetanse.

233

234 **Vi mener** at det må settes av midler til et kompetanseløft for ungdomsarbeidere på fritidsklubb
235 innen psykisk helse og innen inkludering av barn og unge med ulike funksjonsnedsettelse.

236 Fritidsklubben som lokalt ressurscenter

237

238 Lokalt ressurscenter

239 Fritidsklubben har et unikt potensial til å være en sterk aktør for å øke deltakelse og mestring i
240 lokalsamfunnet. Ved å stille lokaler, utstyr og kompetanse til disposisjon for ungdom, barne- og
241 ungdomsorganisasjoner, offentlige tjenester og andre relevante aktører, kan klubben fungere som en
242 katalysator for tverrfaglig og tverrsektorielt samarbeid. For ungdom gir fritidsklubben tilgang til et
243 dynamisk miljø der ideer og kreativitet kan utfoldes, med støtte fra veiledende voksne som sikrer en
244 trygg, rusfri arena. Samtidig fungerer klubben som en naturlig rekrutteringsarena for organisasjoner
245 og offentlige tjenester.

246 Fritidsklubbens kompetanse på ungdomskultur og medvirkning er også verdifull for offentlige
247 tjenester, som skoler, barnevern og politi. Klubbansatte har ofte unike relasjoner til ungdom, noe
248 som kan bidra til å håndtere sosiale utfordringer og bygge lag rundt sårbare ungdommer. Ved å
249 samarbeide med andre kommunale aktører kan fritidsklubbene sikre bred, åpen og tilgjengelig
250 medvirkning i saker som angår ungdom.

251 **Vi mener** For å realisere dette uten å svekke det åpne tilbudet, er det nødvendig med økt
252 bemanning, enten gjennom flere ansettelser eller ved å organisere arbeidskraft på nye måter. Dette
253 vil bidra til å styrke fritidsklubbens status som en verdifull ressurs i lokalsamfunnet.

254 **Vi mener** klubbansatte kan benyttes til å bidra med sin kompetanse i andre kommunale tjenester og
255 samarbeidsprosjekter, mot kompensasjon. Dette vil også sikre større og mer stabile stillinger for de
256 ansatte.

257 Tverrfaglighet

258 Ungdomsarbeideren møter den enkelte ungdom med blanke ark. Den unge presenterer seg selv
259 gjennom sin væremåte og sine ressurser. Dette gir et unikt utgangspunkt for samarbeid med den
260 unge. Fritidsklubbens ubyråkratiske tilnærming gjør det mulig å iverksette effektive tiltak på kort
261 varsel. Dette er med på å bygge tillit og tilhørighet. Ungdomsarbeiderne har en unik innsikt i, og
262 forståelse for hvordan det er å vokse opp i et lokalsamfunn. Dette er viktig for å skape en helhetlig
263 tilnærming til barn og unges oppvekstvilkår. Ungdomsarbeideren er en viktig ressurs i kommunens
264 tverrfaglige samarbeid og må være en naturlig del av de tverrfaglige nettverkene. Det er en

265 utfordring når fritidsklubbene blir offer for silotenkning. Dette gjenspeiles i at fritidsklubbene er
266 plassert under ulike virksomhetsområder i kommunene, noe som kan svekke det faglige – og
267 politiske ansvaret for feltet.

268
269 **Vi mener** at den enkelte kommune bør ha større fokus på tverrfagligheten klubbene representerer
270 og benytte seg av dette.

271
272 **Vi mener** at lokalt samarbeid er avgjørende for å kunne jobbe helhetlig på tvers av sektorer.
273 Fritidsklubbene må inkluderes i eksisterende kommunale strukturer for tverrfaglighet som SLT-
274 modellen.

275

276 Uformell og ikke-formell læring

277 Ungdom som er tilknyttet fritidsklubber tilegner seg ofte stor uformell kompetanse innen blant annet
278 organisasjonsarbeid, ledelse, kunst, teknikk med mer.

279 **Vi mener** det bør utvikles et eget system for validering av ikke-formell læring som må sees i
280 sammenheng med formell læring. Dette kan bidra til at flere barn og unge opplever at fritiden sin
281 ikke bare er morsom, men også meningsfull.

282 Egenorganisert aktivitet

283 Egenorganisert, eller selvorganisert, aktivitet er den aktiviteten ungdom tar initiativ til på eget
284 initiativ – når de vil, hvor de vil, og med hvem de vil. Denne formen for aktivitet skjer på
285 ungdommens premisser, og fritidsklubbene tilrettelegger med en medvirkningsmetode som gir
286 ungdom tilgang på lokaler, utstyr og voksne som kan støtte dem i å realisere egne aktiviteter,
287 arrangementer og drømmer. Derfor har klubbene en stor andel ungdom som driver med
288 egenorganisert aktivitet og fungerer som ressursentre for ungdom som ønsker å skape sine egne
289 prosjekter.

290 Til tross for den høye kvaliteten og betydningen av egenorganisert aktivitet, er denne gruppen ofte
291 lite ivaretatt i strukturer utenfor fritidsklubbene. De organiserte aktivitetene får ofte stor
292 oppmerksomhet, mye på grunn av deres formelle strukturer, men kvaliteten og verdien av det
293 egenorganiserte er likevel betydelig. Fritidsklubbene har her et unikt potensial til å styrke sin rolle
294 som ressursenter også for ungdom som sjeldnere bruker klubbene. Med sin kompetanse kan
295 fritidsklubber og ungdomsarbeidere være veiledere for ungdom som ønsker å drive egenorganisert
296 aktivitet, og dermed støtte dem i å utvikle og gjennomføre aktiviteter på egne premisser.

297 **Vi mener** det må tilrettelegges slik at ungdom som søker seg til det egenorganiserte har anledning og
298 arenaer tilrettelagt for dette og at fritidsklubbens rolle som lokale ressursenter for ungdom styrkes.

299 **Vi mener** at ungdom som driver med egenorganisert idrett og fysisk aktivitet bør ha samme tilgang til
300 ressurser og finansiell støtte som organiserte fritidsaktiviteter.

301

302 Samskaping

303 Samskaping er en form for samarbeid som kjennetegnes av likeverdighet mellom personer på tvers
304 av sektorer. Personer ansatt i offentlige stillinger (kommune, fylke og stat) samarbeider med
305 personer fra det vi kaller sivilsamfunnet (innbyggere eller frivillige organisasjoner). I

306 samskappingsprosesser bidrar innbyggere og organisasjoner med sin kompetanse og sine erfaringer
307 for å skape bedre tjenester og tilbud sammen med det offentlige. Fritidsklubbene 70 års lange
308 erfaring med medvirkningsmetodikk kjennetegnes av nettopp av at innholdet i klubbene samskapes i
309 samarbeid mellom ungdommene og ungdomsarbeiderne.

310 **Vi mener** at kommunene i større grad bør benytte fritidsklubbene medvirkningskompetanse når
311 gode metoder for samskaping skal utformes. Det er samtidig viktig at klubbene tilføres ressurser til
312 dette arbeidet slik at det ikke går utover kjernetilbudet.

313 Folkehelse

314 Fritidsklubbene beskrives som «spydspissen» i det generelle forebyggende arbeidet som kommunen
315 gjør for ungdom i folkehelsemeldinga fra 2019. Den samme rapporten viser at fritidsklubbene når
316 alle typer ungdom, men samtidig skiller seg fra andre fritidsaktiviteter på særlig tre områder; i
317 klubbene er det flere med lav sosioøkonomisk status, flere ungdom med minoritetsbakgrunn og flere
318 med sosialt svake relasjoner til skole og foreldre. Samtidig peker rapporten på at ungdom som bruker
319 klubb har noe sterkere vennerelasjoner enn andre ungdom, og at dette skyldes klubbens arbeidsform
320 og innretning.

321
322 **Vi mener** at klubbens arbeidsform og innretning forebygger psykiske helseplager, ensomhet, rus og
323 utenforskap.

324
325 **Vi mener** at for at fritidsklubben skal ta ut sitt potensial som en helsefremmende arena, så må
326 kompetanseutvikling av ungdomsarbeidere prioriteres. Kompetanseutvikling blant
327 ungdomsarbeidere vil bidra til å styrke det lokale folkehelsearbeidet i kommunen.

328

329 Frivillighet

330 Ungdomsmedvirkning og samskaping i norske fritidsklubber gjør at innholdet i klubbene
331 kjennetegnes av ungdomsfrivillighet. Denne barne- og ungdomsfrivilligheten er med på å bygge
332 demokratisk kompetanse og demokratisk deltakelse hos barn og unge lokalt, og særlig for utsatte
333 grupper som i større grad bruker fritidsklubbene. Det er derfor viktig å løfte frem og styrke den som
334 en sentral del av den nasjonale unge frivilligheten. Fritidsklubbene er også en sentral arena for
335 barne- og ungdomsorganisasjoner som både gir tilgang på lokaler, utstyr og ungdomsarbeidere, og
336 denne rollen bør styrkes fremover.

337 **Vi mener** at den øvrige voksen-frivilligheten kan styrke tilbudene i fritidsklubbene, men bør ikke
338 erstatte profesjonelle og kompetente ungdomsarbeidere med henblikk på stabilitet, kvalitet og
339 profesjonalitet.

340 **Vi mener** at ungdomsfrivilligheten i norske fritidsklubber er helt sentral del av klubbens metode og
341 innhold.

342 Fritidsklubbene som inkluderende arena for alle

343

344 Psykisk helse

345 På klubben er det ikke bare arrangementer og aktiviteter i som står i fokus, men medvirkning som

346 metode. I dette arbeidet er relasjonsbygging og ressursmobilisering sentralt; ungdomsarbeidernes
347 evne til å se og skape relasjoner til og mellom ungdommer, og tilrettelegge for et inkluderende og
348 godt miljø der barn og unge medvirker i utviklingen av relevante og attraktive aktiviteter. Skal de
349 unge medvirke må de bygges opp som ressurser som selv kan tåle stress og ansvar, og inkludere og
350 se andre ungdommer. Denne metoden bidrar til at barn og unge deltakere opplever nettopp mening,
351 mestring, tilhørighet, trygghet, fellesskap, deltakelse og til at de utvikler sin identitet.

352
353 **Vi mener at** fritidsklubbene er fritidsarenaer som bidrar til god psykisk helse for barn og unge som
354 bruker dem.
355

356 Fritidsklubbene som helseforebyggende arena

357 Fritidsklubbene fungerer som en viktig førstelinjetjeneste hvor ansatte og ungdomsfrivillige, gjennom
358 relasjonsbygging, kan identifisere og støtte barn og unge med ulike utfordringer. Gjennom jevnlig
359 kontakt kan klubbene fange opp tidlige tegn på psykiske helseutfordringer, sosial isolasjon og
360 utenforskap, og bidra med støtte og veiledning. Fritidsklubbene kan også henvise ungdom til
361 relevante hjelpetjenester, samtidig som de bidrar til forebyggende arbeid ved å skape et trygt miljø
362 for sosial tilhørighet og mestring. Ved å bygge relasjoner og gi ungdom et positivt fellesskap, kan
363 klubbene bidra til å styrke unges psykiske helse, trivsel og deltakelse i samfunnet.

364
365 **Vi mener at** ved å styrke klubbfeltet med midler til drift og etablering, tilrettelagte lokaler og
366 relevante aktiviteter, samt flere ansatte med kompetanse på psykisk og fysisk helse kan det
367 forebyggende tiltaket klubb allerede er bidra til god psykisk helse blant enda flere barn og unge. “
368

369 Fritidsklubber som kriminalitetsforebyggende arena Fritidsklubber har siden 1950-tallet vært en del
370 av Norges kriminalitetsforebyggende arbeid, etablert som et direkte svar på ungdomskriminalitet. I
371 dag spiller de fortsatt en viktig rolle i forebyggingen, både å tilby universell forebygging rettet mot
372 alle ungdommer og i noen tilfeller målrettede tiltak for risikoutsatt ungdom. Fritidsklubbene
373 fremmer innenforskap, inkludering og trygghet – faktorer som forskning viser er beskyttende mot
374 kriminalitet. Klubbarbeidene bygger tillitsbaserte relasjoner som kan spille en avgjørende rolle i å
375 redusere effekten av risikofaktorer som kan påvirke ungdommens utvikling.

376 Videre inngår mange fritidsklubber i nettverk som SLT, der de samarbeider med politi, skoler og
377 sosiale tjenester for å nå ungdommer som ellers kan være vanskelige å få kontakt med. Dette
378 tverrfaglige samarbeidet sikrer en helhetlig innsats for å forebygge ungdomskriminalitet, med
379 fritidsklubbene som en av mange viktige brikker. Klubben er samtidig et sted der ungdom opplever
380 tilhørighet og respekt, uten å bli dømt for dårlige valg. Denne tryggheten kan styrke relasjonen til
381 ungdomsarbeider, noe som gjør at de både kan få verdifull innsikt i hva som skjer i ungdomsmiljøet,
382 og potensielt avverge situasjoner som kunne ha utviklet seg negativt.

383 **Vi mener** ved å styrke fritidsarenaer som fritidsklubbene kan vi forhindre at ungdom rekrutteres til
384 kriminalitet og utenforskap, og staten og kommunene bør derfor i større grad vektlegge
385 fritidsarenaer som fritidsklubbene som en sentral del av forebyggingsstrategien for å oppnå en
386 helhetlig og effektiv innsats.

387 **Vi mener** at for å møte dagens komplekse utfordringer er det avgjørende å styrke kompetansen til
388 ungdomsarbeidere i fritidsklubbene. Ungdom og Fritid er den eneste nasjonale
389 kompetanseleverandøren for profesjonelt ungdomsarbeid i klubbene, og det er et betydelig

390 potensial for å utvikle klubbmetodikken videre. Begrensede ressurser gjør det nødvendig å styrke
391 den sentrale organisasjonen for å sikre tilstrekkelig faglig støtte.

392

393 Mangfold

394 Det offentlige har et ansvar for å tilby åpne møteplasser og fritidsaktiviteter som alle kan være med
395 på, uavhengig av bakgrunn. Ungdomsbefolkningen er like mangfoldig som voksenbefolkningen, og
396 det må gjenspeiles i fritidsklubbenes satsningsområder. Det er et mål at alle skal føle seg velkommen
397 og ivaretatt på fritidsklubbene. Fritidsklubbene er arenaer som fremmer forståelse for ulike ideer, og
398 blir dermed en arena hvor man kan lære seg å respektere og forstå mennesker man er uenige med
399 eller annerledes enn en selv. Det er også viktig med en bred rekruttering av ansatte, slik at
400 ungdomsarbeiderne representerer befolkningen på en god måte.

401

402 **Vi mener** at det er ingen toleranse for diskriminering i norske fritidsklubber.

403

404 **Vi mener** at fritidsklubber virker forebyggende mot diskriminering, ved å fremme demokrati,
405 menneskerettigheter, likestilling og mangfold.

406

407 Ungdom med funksjonshindringer på klubb

408 Funksjonshindrede er en svært mangfoldig gruppe som møter ulike utfordringer i samfunnet, og ofte
409 kan disse varierer mye innenfor personer med samme diagnose. Felles for dem er retten de har til å
410 delta i samfunnet på lik linje med andre, og plikten staten har til å iverksette tiltak for å sikre dette. I
411 Klubbundersøkelsen 2023 kommer det frem at fritidsklubber i dag har få deltakere som er
412 funksjonshindret sett i forhold til andelen denne gruppen utgjør i samfunnet på 10-12 prosent. Det at
413 barn og unge som er funksjonshindret er underrepresentert på fritidsklubb sammenfaller med
414 nasjonale trender som viser at denne gruppen i mindre grad deltar på fritidsaktiviteter enn andre
415 barn og unge. Det å være på samme arenaer er en forutsetning for å etablere relasjoner til
416 jevnaldrende. Felles for mange barn og unge som er funksjonshindret er det at de opplever barrierer
417 og manglende tilrettelegging for å delta på disse arenaene, og dermed for å ha en normal barndom
418 og oppvekst.

419

420 **Vi mener** at hver kommune må sørge for at lokale fritidsklubber er universelt utformet.

421

422 **Vi mener** klubbansatte må tilrettelegge for målgruppens deltakelse gjennom medvirkningsprosesser.

423

424 **Vi mener** klubbansatte må inkluderer målgruppen i digitale aktiviteter.

425

426 **Vi mener** at i samarbeid med brukerorganisasjoner kan Ungdom og Fritid utvikle
427 kompetanseressurser for klubbansatte om inkludering av funksjonshindrede ungdommer.

428

429 Kjønn og seksualitet

430 Fritidsklubber er åpne og inkluderende uavhengig av kjønn og seksuell orientering.

431 Ungdomsarbeidere skal møte ungdom med nysgjerrighet og refleksjon, og på den måten være gode

432 på normkritisk tenkning. Det er også viktig at det jobbes med økt kompetanse på området kjønn og
433 seksualitet blant ansatte på fritidsklubber.

434 **Vi mener** at skal vi lykkes med å skape arenaer som føles tilgjengelige og åpne for alle er det viktig at
435 man får tilstrekkelig med kunnskap om kjønn og seksualitet

436 **Vi mener** at det er behov for et mangfoldig kjønnsbegrep i Norge for at alle skal opplever et
437 inkluderende samfunn.

438 Mobbing

439 Fritidsklubbene skal være mobbefrie soner. Ungdomsarbeidere skal aktivt jobbe med utfordringer
440 knyttet til mobbing, spesielt på nett. Dette gjøres best i tverrfaglig dialog med resten av
441 oppvekstfeltet i kommunen.

442

443 **Vi mener** at Ungdom og Fritid bør ha en naturlig plass i nasjonale samarbeidsgrupper som for
444 eksempel Partnerskap mot mobbing, og fritidsklubbene må inngå i tverrfaglige nettverk.

445

446 Ensomhet

447 Tusenvis av ungdommer i Norge opplever ensomhet. Selv om ensomhet ikke nødvendigvis er farlig,
448 kan den være svært tung å bære for de som kjenner på den. Isolasjon som følger av ensomhet øker
449 risikoen for både fysiske og psykiske helseutfordringer. Mange unge savner å være en del av et
450 fellesskap og kjenner behovet for trygge, sosiale møteplasser med lav terskel. Fritidsklubbene tilbyr
451 nettopp dette – en arena hvor ungdom kan bygge relasjoner og oppleve tilhørighet, noe som kan
452 bidra til å redusere ensomhet og fremme trivsel.

453

454 **Vi mener** at fritidsklubbene gir barn og unge verdifulle sosiale relasjoner, kompetanse og en følelse
455 av tilhørighet – de mest effektive midlene mot ensomhet

456

457 Rasisme

458 Fritidsklubbene og ungdomsarbeiderne spiller en viktig rolle i å motarbeide rasistiske holdninger ved
459 å bruke dialog som et sentralt verktøy i sitt holdningsskapende arbeid. Gjennom åpne samtaler og
460 reflekterende aktiviteter skaper de trygge rom hvor ungdom kan diskutere og utfordre fordommer.
461 Samtidig oppfordrer de aktivt ungdommen til å engasjere seg i arbeidet mot rasisme, både i sitt eget
462 miljø og i samfunnet for øvrig. På denne måten bidrar fritidsklubbene til å fremme forståelse, respekt
463 og et inkluderende fellesskap

464

465 **Vi mener** at på fritidsklubbene er det ingen toleranse for rasisme.

466

467 **Vi mener** at ved å være inkluderende møteplasser som er åpne for alle og som aktivt jobber med å
468 fremme toleranse, nestekjærlighet og mangfold, bidrar klubbene til å rive ned fordommer og
469 rasisme.

470

471 Barn som vokser opp i familier med vedvarende lavinntekt

472 I Norge vokser 102 600 barn opp i familier med vedvarende lavinntekt, noe som tilsvarer 10,6
473 prosent av alle barn. Vi er fast bestemt på å bidra til at alle barn og unge får de samme mulighetene i

474 livet. Selv om fritidsklubber ikke nødvendigvis reduserer fattigdom, gir de alle barn og unge rike
475 opplevelser og muligheter for sosial deltakelse. Trygge fritidsarenaer er avgjørende, særlig for dem
476 som vokser opp med begrensede ressurser, da tilgangen til felleskap og aktiviteter ofte er mer
477 begrenset. Når andre fritidstilbud kan bli for dyre eller utilgjengelige, blir fritidsklubbene en viktig
478 ressurs. De gir barn og unge muligheten til å føle tilhørighet og delta på lik linje med andre, og skaper
479 et inkluderende fellesskap hvor alle har plass.

480

481 **Vi mener** at fritidsklubber skal være gratis, slik at alle uavhengig av sosioøkonomisk bakgrunn kan
482 delta.

483 Rus

484 Ungdom har rett til trygge, rusfrie kulturarenaer hvor de kan utvikle seg, uttrykke seg kreativt og
485 bygge sosiale relasjoner. Fritidsklubbene spiller en avgjørende rolle i å skape slike miljøer og arbeider
486 aktivt med rusforebygging gjennom en kombinasjon av informasjon, bevisstgjøring og forebyggende
487 tiltak. UngData viser en bekymringsfull trend knyttet til økt bruk av rusmidler blant ungdom, og dette
488 forsterker behovet for en samlet innsats for å beskytte ungdom mot skader relatert til rus.
489 Tverrfaglige samarbeid, der fritidsklubber inngår i partnerskap med skoler, helsetjenester og politi,
490 kan bidra til å identifisere og håndtere utfordringer på et tidlig stadium. Ungdom og Fritid har en
491 viktig rolle som paraplyorganisasjon, ved å koble fritidsklubber med naturlige samarbeidspartnere for
492 å styrke denne innsatsen. Sammen kan vi sikre at fritidsklubbene fortsetter å være en trygg og
493 verdifull ressurs i unges liv.

494

495 **Vi mener at** ungdom selv må få delta i dette arbeidet i lokalmiljøet og slik være med på å fremme en
496 rusfri ungdomskultur.

497

498 **Vi mener** at fritidsklubbene bør samarbeide tett med relevante aktører, som politiet, SLT-
499 koordinatorer (Samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak) og andre spesialiserte
500 tjenester.

501 Ungdomstiden

502

503 Ungdomstiden

504

505 Ungdomstiden har en egenverdi i seg selv. Dette er en sårbar og utforskende fase i livet der man går
506 fra barn til voksen. Dette er en tid der ungdom løsrivelses seg fra familien og søker etter tilhørighet til
507 andre på egen alder. Ungdommer må erfare og oppleve sine egne ressurser og sårbarhet, følelser og
508 behov for å bli kjent med seg selv og finne sin identitet. Dette former perspektiver, relasjoner og
509 interesser som preger hvordan ungdom ser på seg selv og verdenen rundt dem. I ungdomstiden er
510 det derfor viktig å ha trygge og attraktive arenaer som gir ungdom erfaring i medvirkning og
511 muligheter til å engasjere seg. Dette har også en positiv effekt på selvhevdelse og selvstendighet.

512 **Vi mener** at ungdomstidens egenverdi må anerkjennes på lik linje med barndommen og voksentida

513 Vi anser ungdom som en viktig ressurs for samfunnet, ettersom det er dagens unge som vil lede og
514 forme landet i fremtiden. Denne anerkjennelsen bør reflekteres i hvordan samfunnet omtaler
515 ungdomstiden og strukturerer offentlig sektor på lokalt, regionalt og på nasjonalt nivå.

516 Ungdomskriminalitet

517

518 Fritidsklubben er en viktig kriminalitetsforebyggende arena som gir barn og unge et
519 attraktivt tilbud i trygge omgivelser. Dette kan bidra til at de holder seg unna negative
520 miljøer og reduserer sannsynligheten for å havne på feil spor. Forebygging handler om å
521 håndtere problemer før de oppstår, og på denne måten beskytte både ungdommene selv og
522 samfunnet som helhet. På fritidsklubben møter barn og unge trygge voksne som de har en
523 god relasjon til, og som kan veilede dem i utfordrende situasjoner.

524 I stedet for å føre ungdom inn i straffesystemet – som ofte viser seg å skape avstand til samfunnet og
525 forsterke følelsen av utenforskap, bør fokuset derfor være på forebyggende tiltak som styrker
526 tilhørighet og fellesskapsfølelse. Vi mener at fritidsklubben er godt rustet til å legge til rette for slike
527 tiltak på både gruppe- og individnivå.

528 **Vi mener** at innsatsen rettes mot en helhetlig tilnærming der forebygging står i sentrum fremfor
529 straff. Vi må jobbe kollektivt for å redusere risikoen for at ungdom oppsøker negative miljøer.

530 **Vi mener** fritidsklubbene er en verdifull ressurs i kriminalitetsforebyggende arbeid, nettopp fordi de
531 tilbyr gratis aktiviteter, et trygt sted å være og trygge voksne rollemodeller.

532 Ungdomsdemokrati

533

534 Medvirkning

535 Barn og unges medvirkning har en sentral rolle i Ungdom og Fritid og fritidsklubbenes metodiske
536 tilnærming. Barn og unge har rett til deltakelse og medvirkning til egen fritid ved å få mulighet til å
537 ytre seg og bli oppfordret til å uttrykke egne ønsker, idéer og følelser. Medvirkning er en fellesnevner
538 for fritidsklubbene, som ofte har et mangfoldig innhold og aktiviteter for barn og unge. Gjennom
539 medvirkning skal barn og unge erfare at de blir lyttet til av voksne og offentligheten, som tar tankene
540 og meningene deres på alvor. Dette underbygges i barnekonvensjonens artikkel 12 - barnets rett til å
541 gi uttrykk for sin mening.

542

543 **Vi mener** at reell og god medvirkning skaper bedre og mer relevante tilbud og aktiviteter, gir en trygg
544 arena for praktisk og sosial læring, og bidrar til å gi barn og unge en større definisjonsmakt over sin
545 egen nåtid og fremtid. For å oppnå dette må barn og unge gis tilgang på kompetanse og positive
546 erfaringer som vil kunne skape ungdomsengasjement og ungdomsinitierte prosjekter.

547 Ungdomsdemokrati

548 Fritidsklubber tar utgangspunkt i direkte – eller deltakende demokrati hvor barn og ungdom
549 beslutter direkte i enkeltsaker. Gjennom klubbstyrer og Ungdom og Fritid får ungdom i klubb også
550 mulighet til å delta i representativt demokrati. Fritidsklubbene er arenaer som gir barn og unge sosial

551 kompetanse og demokratisk forståelse. Ved å delta i fritidsklubb får flere barn og unge tilgang til
552 demokratiet. Fritidsklubbene bidrar på den måten til å bygge aktive samfunnsborgere.

553 **Vi mener** at kommunen må tilrettelegge for at ungdomsmedvirkning lokalt settes i et demokratisk
554 rammeverk som sikrer at alle får mulighet til å si sine meninger og bli hørt.

555 Ungdomsråd

556 Ungdomsrådet er et rådgivende medvirkningsorgan i kommuner og fylkeskommuner. Hver kommune
557 og hver fylkeskommune skal opprette et ungdomsråd eller annet medvirkningsorgan for ungdom,
558 dette kravet følger av kommuneloven. Alle saker som gjelder ungdom, skal forelegges
559 ungdomsrådet. Formålet med ungdomsrådet er å bidra til å sikre en bred, åpen og tilgjengelig
560 medvirkning i saker som gjelder ungdom. Mange ungdomsråd gir tilbakemelding på at deres
561 deltakelse er symbolsk og at de verken får sette egen dagsorden, at sakene legges frem på en
562 forståelig måte, at de får nødvendig opplæring og kunnskap eller at de får vite hva som skjer med
563 deres innspill de har gitt.

564
565 **Vi mener** at det er viktig at ungdomsrådene ikke bare rekrutterer medlemmer fra elevrådene, men at
566 man også rekrutterer medlemmer fra fritidsklubber, ungdomshus og andre fritidstilbud for å sikre
567 representativitet.

568
569 **Vi mener** det er viktig at kommunen tar ungdomsrådet på alvor og at rådet får jobbe med saker de
570 anser som relevante for ungdomsbefolkningen i kommunen. I dette arbeidet må det sikres reell, bred
571 og åpen medvirkning.

572

573 Skole og utdanning

574 Et tett samarbeid mellom skole og fritid gir god effekt. Barn og unge inntar ulike roller på disse
575 arenaene og ved å være et samarbeidende oppvekststeam vil man kunne møte alle på en god måte.
576 Ved å la ungdommer utfolde sin lærelyst på uformelle og selvstyrte arenaer kan de oppleve styrket
577 mestringstro og lærelyst på skolen. Dette vil få ned tallet på elever som dropper ut av skolegangen.
578 Dette tette samarbeidet må selvfølgelig ikke gå på bekostning av barn og unges opplevelse av
579 fritidsklubbene som et sted uten press og prestasjonsjag. Skole og fritid skal utfylle hverandre, men
580 ikke i for stor grad overlappe hverandre. På denne måten sikrer vi en variert og spennende hverdag
581 for barn og unge.

582 **Vi mener** at fraværsgrensen i videregående må avskaffes og at det ikke innføres en ny fraværsgrense
583 for ungdomsskolen. En slik fraværsgrense kan bidra til å forverre ungdommens syn på skolen. Vi
584 mener at det trengs mer aktiv oppmuntring og mindre «straff-baserte» systemer.

585

586 Stemmerett

587 Ungdom er storforbrukere av offentlige tjenester, og bør få muligheten til å påvirke hvem som skal
588 bestemme over disse. Det er viktig at ungdom bevisstgjøres om at de har en reell påvirkningskraft på
589 sin egen hverdag, og dermed får en direkte forståelse og verdsettelse for demokratiet.

590 Fritidsklubbene kan med hjelp av medvirkning være en utmerket måte å introdusere barn og unge til
591 dette.

592

593 **Vi mener** at aldersgrensen for allmenn stemmerett bør senkes til 16 år i Norge.

594 Klubben som den største kulturarena for ungdom

595

596 Ungdomskultur

597 Ungdomskulturen er mangfoldig og nyskapende – og i stadig endring. Derfor må det gis rom for en
598 bredde i ungdommens kulturtilbud og- aktiviteter. Ungdom må få lov til å utvikle sin egen kultur i det
599 offentlige rom på egne premisser. Fritidsklubbene er en sentral del av den kulturelle grunnmuren for
600 ungdom, og den viktigste arenaen for egenorganisert ungdomskultur. Dette er en kulturarena der
601 ungdom selv kan initiere og styre aktivitetene, og den er åpen for alle. Fritidsklubben rolle som
602 kulturarena er unik fordi de er i stadig endring for å møte ungdommens ønsker og behov. Gjennom
603 dette styrkes ungdoms muligheter til deltagelse, medvirkning og mestring.

604
605 Alle ungdommer skal ha lik tilgang til kulturell læring og utfoldelse uavhengig av bakgrunn. Fordi
606 fritidsklubben er et lavterskeltilbud, er det få barrierer for deltakelse. De fleste arenaene vi har er
607 tilrettelagt for voksne. Fritidsklubber tilbyr en arena som passer til ungdoms preferanser, og som er
608 et alternativ til den kommersielle kulturen.

609

610 **Vi mener at** unge har krav på gode arenaer hvor de aktivt kan delta i utformingen av sin kultur og
611 sine kulturuttrykk. Ungdom har rett til et selvstendig kulturliv.

612 **Vi mener** at det er viktig at ungdom har tilgang til midler og ressurser som kan hjelpe dem med sine
613 egne prosjekter og kulturinitiativ.

614 **Vi mener** at ungdom har rett til kvalitet i kulturtilbudet sitt, både som utøver, arrangør og tilskuer

615

616 Datakultur

617 Datakultur er et samlebegrep som omfatter dataspill i tillegg til kunst og kulturuttrykk man kan gjøre
618 digitalt. Dataspill er den største fritidsinteressen blant ungdom i Norge. 92% av gutter og 59% av
619 jenter i alderen 9-18 år spiller dataspill (Barn og Medier, 2022). Gaming er en kulturform som kan
620 oppmuntre til kreativitet, nysgjerrighet, samarbeid, læring, språkutvikling og planlegging. Spill er
621 både lek og meningsbærende innhold, hvor det er behov for kritisk refleksjon over innholdet og
622 aktiviteten. Spill er ytringer og handlinger som inngår i en sosial, kulturell og politisk kontekst.

623

624 **Vi mener** at kommunene må legge til rette for fysiske og digitale møteplasser for datakultur som
625 både er lavterskel og som ikke fremmer prestasjonskrav.

626

627 Behovet for tilgjengelige møteplasser

628 For en trygg og tilgjengelig dataspillkultur bør man sørge for tilgjengelige møteplasser i hele Norge.
629 Møteplasser skal være kostnadsfrie å delta på, fordi det er en forutsetning for at datakultur ikke skal
630 skape ulikhet og utenforskap. Vi mener at kommunene må legge til rette for fysiske og digitale
631 møteplasser for datakultur som både er lavterskel og som ikke fremmer prestasjonskrav, og at
632 kommuner må jobbe for å redusere barrierer for deltakelse. **Vi mener** at datakultur skal være

633 tilgjengelig for all ungdom som ønsker å delta. For å sørge for dette må kommunene legge til rette
634 for fysiske og digitale møteplasser for datakultur som både er lavterskel og som ikke fremmer
635 prestasjonskrav, og at kommuner må jobbe for å redusere barrierer for deltakelse.

636 Trygge ungdomsarbeidere

637 Et premiss for at møteplasser for datakultur er trygge arenaer, er tilstedeværelse av trygge
638 ungdomsarbeidere. Ungdomsarbeidere skal være gode rollemodeller som bidrar til å skape positive
639 holdninger, og som oppfordrer til inkludering av mangfold i datakultur. Ungdomsarbeidere skal
640 veilede ungdommer slik at de kan delta i det digitale fellesskapet og bidra til å skape positive
641 holdninger

642 **Vi mener** det er viktig å sørge for at ungdommer blir ivaretatt psykisk og fysisk i møte med den
643 digitale verden og får ta del i inkluderende miljøer.

644 Internasjonalt

645

646 Internasjonalt samarbeid

647 2023 markerer 70 år siden den første fritidsklubben ble etablert i Norge etter inspirasjon fra spesielt
648 England og Sverige. Siden da har det internasjonale og særlig det europeiske ungdomsarbeiderfeltet
649 vært en sentral kilde til kompetanse og muligheter for det norske ungdomsarbeiderfeltet.

650 Ungdomsarbeidet i Norge preges av utviklingen i Europa, og mange av impulsene som treffer norske
651 ungdommer er nettopp internasjonale. Dette ser vi blant annet gjennom kompetanse og satsninger i
652 Ungdom og Fritid rundt ungdomsmedvirkning, kvalitets- og kompetanseheving blant
653 ungdomsarbeidere og ansatte i sekretariatet, digitalt ungdomsarbeid og psykisk helse. Dette speiles i
654 satsninger på (skal vi skille mellom nordisk og europeisk nivå?) europeisk nivå gjennom blant annet
655 EUs ungdomsstrategi, samt blant våre internasjonale samarbeidspartnere.

656

657 **Vi mener at** det ligger store muligheter i å følge med på, påvirke og utfordre politikkutviklingen av
658 ungdomsfeltet i Europa med det internasjonale arbeidet Ungdom og Fritid gjør.

659

660 Internasjonale rammeverk og ungdomsarbeid

661 Barnekonvensjonen gir en internasjonal lovmessig forankring av fritidsklubber. I tillegg til denne,
662 finnes det også noen sentrale europeiske rammeverk som legger premisser for hvordan
663 fritidsklubber skal fungere og tilrettelegges både internasjonalt, nasjonalt og lokalt. I mai 2017 kom
664 Europarådet med sin anbefaling på ungdomsarbeid. Her anbefales det at ungdomsarbeidet får en
665 lovmessig forankring, at det utvikles et rammeverk for utdanning av ungdomsarbeidere, metoder for
666 evaluering og politisk og økonomisk støtte.

667 I 2020 utarbeidet Europarådet og Europaparlamentet den Europeiske ungdomsarbeideragendaen for
668 videre oppfølging av blant annet Europarådets anbefaling for ungdomsarbeid og EUs
669 ungdomsstrategi. Denne understreker viktigheten av nasjonale rammevilkår som muligjgjør
670 implementering av rammeverkene, og at lokalt ungdomsarbeid kan styrkes gjennom internasjonale
671 samarbeid og prosjekter. Flere europeiske land er godt i gang med implementeringen av disse
672 rammeverkene. I Norge derimot, har anbefalingen kun blitt oversatt, og det har heller ikke vært noen

673 oppfølging av det strategiske rammeverket. Dette gjenspeiles også i manglende satsning på å delta i
674 The Bonn Process og å opprette en arbeidsgruppe for å implementere agendaen gjennom Europe
675 Goes Local. Et initiativ som skal hjelpe land med å implementere agendaen på kommunalt nivå.
676 Samt Norges manglende innsats for internasjonale aktiviteter på ungdomsarbeiderfeltet.

677 **Vi mener** at Europarådets anbefaling for ungdomsarbeid og den Europeiske
678 ungdomsarbeideragendaen må anerkjennes og implementeres av norske myndigheter. Det
679 innebærer at man utvikler en plan for å gjennomføre anbefalingens tiltakspunkter.

680 **Vi mener** at myndighetene i større grad må legge til rette for internasjonalt ungdomsarbeid gjennom
681 økte bevilgninger til internasjonal aktivitet som støtter opp under disse rammeverkene.

682 Bærekraft

683

684 Bærekraftsmålene

685 Bærekraftsmålene er verdens felles arbeidsplan for bærekraftig samfunnsutvikling. De 17
686 hovedmålene og 169 delmålene skal bidra til å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe
687 klimaendringene innen 2030. Målene skal fungere som en felles global retning for land, næringsliv og
688 sivilsamfunn. Målene ble laget på en demokratisk måte gjennom innspill fra land over hele verden og
689 neste ti millioner mennesker fikk sagt sin mening gjennom en spørreundersøkelse. Ungdom og Fritid
690 legger FNs bærekraftsmål til grunn for sitt arbeid både som organisasjon og i arbeidet med
691 medlemmer og unge.

692

693 **Vi mener at** barn og unge må inkluderes i arbeidet med å nå bærekraftsmålene og at fritidsklubbene
694 er en god arena for dette arbeidet.

695 Klima og miljø

696 Klimaforskere er overveldende enige om at klimaendringene vi ser i dag skyldes menneskeskapt
697 klimagassutslipp. Siden rundt år 1750 har gjennomsnittstemperaturen på jorda økt med 1,1 grader,
698 og denne oppvarmingen skjer raskere enn tidligere antatt. Ifølge FNs klimapanel er menneskelig
699 aktivitet den viktigste drivkraften bak denne utviklingen. For å håndtere klimautfordringene kreves
700 en omfattende omstilling i samfunnet, der vi fokuserer på bærekraftig verdiskaping med lavere
701 klimagassutslipp og redusert miljøpåvirkning. Denne omstillingen, ofte omtalt som det grønne skiftet,
702 er en av vår tids største utfordringer og krever samarbeid på tvers av sektorer.

703

704 Ungdom og Fritid erkjenner at alle organisasjoner har et ansvar for å bidra til nødvendige klimakutt.
705 Vi jobber for å redusere vårt eget klimaavtrykk i tråd med Norges klimamål, og ønsker å bruke vår
706 påvirkningskraft til å inspirere våre medlemmer til å gjøre det samme. Vi vil sikre at våre medlemmer
707 får gode rammevilkår for å gjennomføre nødvendige endringer.

708

709 Klima og miljø er særlig relevant for barn og unge, som i større grad vil måtte leve med
710 konsekvensene av dagens valg. Derfor er det avgjørende at de har arenaer som fritidsklubber der de
711 kan engasjere seg i klimaarbeidet, og at deres stemmer får særlig tyngde i miljøspørsmål.

712

713 **Vi mener** at Ungdom og Fritid må delta aktivt i det grønne skiftet og prioritere klima og miljø enda
714 høyere på organisasjonens dagsorden, inkludert organisasjonens og feltets direkte klimapåvirkning.
715
716 **Vi mener** også at barn og unge må inkluderes i det grønne skiftet ved å skape gode arenaer for deres
717 engasjement, som fritidsklubber, og at deres synspunkter skal tillegges ekstra vekt i dette arbeidet.